

NO3AFT

वेळ : २.३० तास

गुण : ७५

सूचना - १. सर्व प्रश्न आवश्यक.

२. उजवीकडील संख्या गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला : चेखॉव्हच्या लघुकथेचे वैशिष्ट्य सांगून 'राणी सरकार' या कथेचे विश्लेषण करा. (१५)

प्रश्न २ रा : अ. 'अर्नेस्ट हेमिंग्वे' यांच्या एका कोळियाने या कादंबरीत त्यांच्या जीवनानुभवातील रांगडेपणा दिसून येतो, या विधानाची चर्चा करा. (१५)

किंवा

ब 'बॅचलर ऑफ आर्टस्' ह्या आर.के. नारायण यांच्या कादंबरीतून जीवनाकडे बघण्याचा एक विशिष्ट प्रकारचा दृष्टिकोन दिसून येतो या विधानाचा परामर्श घ्या. (१५)

प्रश्न ३ रा : अ. 'मर्चंट ऑफ व्हेनिस' या नाटकातील मुख्य पात्रांच्या आधारे जीवनातील सुष्ट दुष्ट प्रवृत्तींचा संघर्ष सांगा. (१५)

किंवा

ब. श्रेष्ठ नाटककार शेक्सपिअर यांच्या नाटकाची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न ४ था : अ. 'सुनीत' या शेक्सपिअरच्या काव्य प्रकाराने इंग्रजी काव्यविश्वात कशी भर घातली हे स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

ब. 'वर्डस्वर्थच्या कवितांतून सौंदर्यवादाचा प्रत्यय येतो' हे विधान स्पष्ट करा. (१५)

प्रश्न ५ वा : टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१५)

१. कवितेची भाषा.

२. कथा आणि कादंबरीतील वेगळेपण.

३. कादंबरीतील निवेदनाचे प्रकार.

४. कथेचे घटक.

५. नाटकातील संवाद.

N03AGQ

वेळ : 2.30 तास

गुण : ७५

सर्व प्रश्न आवश्यक

प्रश्न क्र. १ अनिवार्य

प्र. १ मानसशास्त्राची व्याप्ति स्पष्ट करा. [१५]

प्र. २ अ) दीर्घकालीन स्मृतीचे प्रकार लिहा. [८]

ब) विस्मृतीची कारणे लिहा. [७]

किंवा

अ) विचार साधने स्पष्ट करा. [८]

ब) विचारांची वैशिष्ट्ये लिहा. [७]

प्र. ३ अ) मॅस्लॉव्हचा गरज अधिश्रेणी सिद्धान्त लिहा. [८]

ब) संघर्षाचे प्रकार स्पष्ट करा. [७]

किंवा

अ) व्यक्ति इतिहास पद्धति स्पष्ट करा. [८]

ब) सर्वेक्षण पद्धति स्पष्ट करा. [७]

प्र. ४ अ) अभिजात अधिसंधान प्रयोगासहित स्पष्ट करा. [१५]

किंवा

ब) संरक्षण यंत्रणा स्पष्ट करा. [१५]

प्र. ५ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) [१५]

१ भावना

२ इदं अहं पराहम

३ मानसिक आरोग्य

४ ताण

५ प्रेरणांचे प्रकार

वेळ - २ तास ३० मि.
सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

गुण - ७५

-
- प्र. १) लोकशाहीचा अर्थ स्पष्ट करा. लोकशाही शासन पध्दतीचे फायदे व तोटे उदाहरणासहित चर्चा करा. (१५)
- प्र. २) भारतातील राजकीय पक्षांचे स्वरूप व प्रकार उदाहरणासहित स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
- प्र. २अ) भारतीय नागरीकांच्या मुलभूत अधिकारांची चर्चा करा. (८)
- प्र. २ ब) भारतातील निवडणूक आयोगाची रचना व कार्य लिहा. (७)
- प्र. ३) भारतातील २०१४ च्या लोकसभा निवडणूकांमधील प्रचार, मतदान व निकाल यावर विस्ताराने चर्चा करा. (१५)
किंवा
- प्र. ३) लोकशाही व्यतिरिक्त असलेल्या विविध शासन पध्दती स्पष्ट करा. (१५)
- प्र. ४) भारतातील दलित चळवळीची सुरुवात व आतापर्यंतची वाटचाल यावर विविध उदाहरणांद्वारे चर्चा करा. (१५)
किंवा
- प्र. ४अ) 'स्थानिक स्वराज्य संस्था' यावर टिप लिहा. (०८)
- प्र. ४ब) भारतातील निवडणूक सुधारणांवर चर्चा करा. (०७)
- प्र. ५. कोणत्याही तीन टिपा लिहा. (१५)
- अ) आम आदमी पक्ष
ब) मतदान पूर्व व मतदानोत्तर कल चाचणी
क) स्वातंत्र्याचा हक्क
ड) सार्वभौमत्व
इ) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
ई) आघाड्यांचे सरकार

N03AFN

वेळ : २.३० तास

गुण : ७५

सूचना - १. सर्व प्रश्न आवश्यक.

२. उजवीकडील संख्या गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला : पुढील केसस्टडी वाचून त्यावरील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

केसस्टडी- ग्राहक संतोष - एका नामांकित खान-पान सेवेचे तुम्ही गटनेता आहात. तुमच्या हाताखालील गटात अनेक उपव्यवस्थापक आहेत, मुंबई विद्यापीठातील अनेक महाविद्यालयातील कॅन्टीनमध्ये तुम्ही खान-पान सेवा पुरविता. नुकतीच एक पाहणी करण्यात आली. त्यात विद्यार्थी, प्राध्यापक वर्ग, शिक्षकेतर कर्मचारी इत्यादी सर्वांनी महाविद्यालयात त्या विशिष्ट समुहातर्फे देण्यात येणाऱ्या खान-पान सेवेविषयी विचारण्यात आले. त्यावेळी पाहणीतून मिळालेला प्रतिसाद निराशजनक होता. अन्नपदार्थ बेचव असणे, पदार्थ ठरलेल्या वजनापेक्षा कमी देणे, कॅन्टीनमध्ये स्वच्छता नसणे, खाद्यपदार्थांचा दर्जा खालावलेला असणे, जंकफूडचा साठा असणे, पदार्थांची कमतरता असणे, कॅन्टीन कर्मचाऱ्यांनी योग्य सेवा न देणे इत्यादी. अशा विविध तक्रारी समोर आल्या. यावर तुम्ही निर्णय घ्यायचा आहे. करार केलेल्या व्यवस्थापकास योग्य ती समज देणे किंवा त्याचा करार रद्द करून अन्य कुणास संधी देणे. कारण अंतिमतः ग्राहक संतोष महत्त्वाचा. ही परिस्थिती तुम्ही कशी हाताळाल?

प्रश्न -

१. या केस स्टडीमध्ये सर्वात महत्त्वाचे कोण आहे? का? (५)
२. यात कोणकोणत्या तक्रारी आहेत? (५)
३. या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी तुमच्या मते योग्य उपाय कोणता? का? (५)

प्रश्न २ रा : अ. व्यवस्थापनाची सामाजिक जबाबदारी यावर टीप लिहा. (८)

ब. आपत्ती व्यवस्थापन म्हणजे काय? (७)

किंवा

अ. व्यवस्थापनाची कोणतीही पाच वैशिष्ट्ये लिहा (८)

ब. व्यवस्थापकाची कोणतीही पाच कौशल्ये लिहा. (७)

NO3AFN

प्रश्न ३ रा : अ. निर्णय प्रक्रियेच्या पायऱ्या सांगा. (८)

ब. कर्मचारी नियुक्तीची गरज कशासाठी असते.. (७)

किंवा

अ. नेतृत्वाची संकल्पना सांगून त्याचे महत्त्व सांगा. (८)

ब. संघटन म्हणजे काय? संघटनेची प्रक्रिया लिहा. (७)

प्रश्न ४ था : अ. व्यवस्थापन म्हणजे काय ते सविस्तर सांगून व्यवस्थापकाची (१५)

भूमिका स्पष्ट करा

किंवा

ब. व्यवस्थापनाच्या व्याख्या सांगून पीटर ड्रुकरची व्यवस्थापनाची संकल्पना सविस्तर लिहा. (१५)

प्रश्न ५ वा : टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१५)

१. हेन्री फेयॉल.

२. व्यवस्थापनाच्या पातळ्या.

३. बदलांचे व्यवस्थापन.

४. फेड्रिक टेलर.

५. तणावाचे व्यवस्थापन.

वेळ : अडीच तासा]

[गुण : ७५

सूचना १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

प्रश्न क्रमांक १) श्रीमती दीक्षित ह्या सौन्दर्यशास्त्राच्या शास्त्रज्ञ आहेत. त्यांनी मुरुम/ पुटकूळी नाहीसे करण्यासाठी एक मलमाचा शोध लावला आहे. हे एक विशेष उत्पादन आहे. जर हे मलम गुणकारी ठरले तर त्यास खूप मोठी बाजारपेठ प्राप्त होईल. त्या तुमच्या कडे खालील प्रश्नाविषयी सल्ला मागायला आल्या आहे. आपण काय सल्ला द्याल ते लिहा.

- 1) या मलमासाठी कोणत्या वितरण मार्गाची निवड करावी हे कारण सहित सांगा. (५ गुण)
- 2) विक्री वाढविण्यासाठी कसे प्रयत्न करावे ते सांगा. (५ गुण)
- 3) आपण लक्ष्य ग्राहकांपर्यंत कसे पोहोचणार ? (५ गुण)

प्रश्न क्रमांक २. अ) बाजारपेठ विभाजनाचे प्रकार स्पष्ट करा. (७ गुण)

ब) मूल्यनिर्धारण उद्दिष्टे थोडक्यात लिहा. (८ गुण)

किंवा

प्रश्न क्रमांक २. अ) विपणनाची व्याप्ती स्पष्ट करा. (७ गुण)

ब) सरकारच्या दृष्टीकोनातून विपणनाचे महत्त्व थोडक्यात लिहा. (८ गुण)

प्रश्न क्रमांक ३. अ) विपणनाचे बाह्य पर्यावरण थोडक्यात स्पष्ट करा. (७ गुण)

ब) 4'P ही संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा. (८ गुण)

किंवा

प्रश्न क्रमांक ३. अ) वस्तु टिकावाचे डावपेच स्पष्ट करा. (७ गुण)

ब) सेवेचा याचा अर्थ काय ? सेवा विपणनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (८ गुण)

प्रश्न क्रमांक ४. अ) विपणन माहिती प्रणाली स्पष्ट करा. (७ गुण)

ब) भारतातील ग्रामीण भागातील विपणनाच्या समस्या स्पष्ट. (८ गुण)

किंवा

प्रश्न क्रमांक ४. अ) उत्पादन स्थिती धोरण स्पष्ट करा. (७ गुण)

ब) आधुनिक विपणन प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा. (८ गुण)

प्रश्न क्रमांक ५. थोडक्यात लिहा (१५ गुण)

अ. पॅकिंग निर्णय ब. किंमत निर्णय क. मुद्रांकन
